

ЗИГМУНД ФРОЙД УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНА

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою університету

Протокол № 10 від
«11» червня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИ КІЛЬКІСНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ПСИХОЛОГІЇ

Освітній рівень: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

Спеціальність: С4 Психологія

Освітньо-професійна програма "Психологія"

Статус дисципліни: обов'язкова

Форма навчання: денна

<u>Форма навчання</u>	<u>Курс</u>	<u>Семестр</u>	<u>Лекції (год.)</u>	<u>Практичні (год.)</u>	<u>Самостійна робота студента (год.)</u>	<u>Разом (год.)</u>	<u>Екзамен (сем.)</u>
<u>Денна</u>	<u>2</u>	<u>4</u>	<u>34</u>	<u>16</u>	<u>70</u>	<u>120</u>	<u>4</u>

Робоча програма розроблена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів в галузі С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини», Спеціальність: С4 Психологія, затвердженої вченою радою ЗФУУ (протокол № 10 від «11» червня 2025 року).

Програму навчальної дисципліни розробила:

Доктор філософії в галузі психології,
старший викладач кафедри психології

(підпис)

В. Депутатов

Робочу програму обговорено та затверджено на засіданні кафедри психології
Протокол № 9 від “21” травня 2025 року

Завідувач кафедри психології

(підпис)

І. Клименко

Гарант ОПП «Психологія»

(підпис)

І. Клименко

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) „__” _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) „__” _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) „__” _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) „__” _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ОПП, ступень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	
Кількість кредитів - 4	Галузь знань: С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»	Статус дисципліни Обов’язкова Мова навчання українська	
Модулів - 3	Спеціальність: С4 Психологія	Рік підготовки	
		2-й	
Змістових модулів - 2	Освітньо-професійна програма «Психологія»	Семестр	
			4-й
Загальна кількість кредитів/годин - 4/120		Лекції (год.)	
		34	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 3 год.;	Ступень вищої освіти - Бакалавр	Практичні(год.)	
		16	
		Самостійна робота(год.)	
		70	
		Всього	
		120	
		Вид контролю	
		Екзамен	

2.1. Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Методи кількісних досліджень у психології» є формування системного уявлення про логіку, принципи та інструментарій кількісного наукового пізнання психічних явищ, а також розвиток здатності коректно вимірювати, аналізувати та інтерпретувати психологічні дані. Дисципліна орієнтована на засвоєння базових понять математичних і статистичних методів, розуміння природи психологічних конструктів та їх операціоналізації, побудову дослідницьких гіпотез і вибір адекватних дизайнів кількісних досліджень.

Навчальна дисципліна спрямована на формування практичних навичок роботи з емпіричними даними – від фіксації та попередньої підготовки сирих даних до застосування описової та інферентної статистики, кореляційного і

регресійного аналізу, а також інтерпретації отриманих результатів з урахуванням статистичної і практичної значущості. Окрема увага приділяється методологічним, етичним і професійним аспектам кількісних досліджень, критичному ставленню до статистичних висновків і межах застосування математичних моделей у психології.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Завдання спрямовані на формування професійної компетентності здобувачів освіти у сфері науково обґрунтованих кількісних психологічних досліджень:

1. Опанувати фундаментальні знання про предмет, об'єкт, логіку та роль кількісних досліджень у системі психологічної науки, а також про їх можливості й обмеження у вивченні психічних явищ.
2. Сформувані розуміння природи психологічних конструктів, принципів їх операціоналізації та редукції психічних явищ до кількісних показників з урахуванням рівнів абстракції та меж вимірювання.
3. Розвинути здатність формулювати науково коректні гіпотези та дослідницькі питання, обирати адекватний дизайн кількісного дослідження і співвідносити його з типом можливих висновків.
4. Набути навичок підготовки, очищення та первинної обробки емпіричних даних, зокрема перетворення сирих даних у стандартизовані показники з використанням табличних і статистичних інструментів.
5. Засвоїти базові поняття математичної статистики у психології, включно з типами змінних, шкалами вимірювання, характеристиками вибірки, статистичною та практичною значущістю результатів.
6. Навчитися застосовувати основні методи описової та інферентної статистики, кореляційний і регресійний аналіз, а також критерії порівняння вибірок для аналізу психологічних даних.
7. Сформувані вміння інтерпретувати кількісні результати психологічних досліджень з урахуванням методологічних обмежень, типових помилок аналізу та етичної відповідальності за наукові висновки.

2.3. Найменування компетентностей, формування яких забезпечує вивчення дисципліни.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел

СК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження

СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Для успішного засвоєння дисципліни «Методи кількісних досліджень у психології» студентам необхідно володіти знаннями з таких предметів:

Пререквізіти:

- Загальна психологія — базова дисципліна, що досліджує закономірності психічних процесів, станів і властивостей особистості.
- Методи дослідження у психології — курс, що формує знання та навички використання кількісних і якісних методів для вивчення психіки та поведінки.
- Методологія теоретичних досліджень у психології — дисципліна, яка розкриває принципи побудови наукових концепцій і теоретичних моделей у психології.
- Методи якісних досліджень у психології» – формування у студентів знань і навичок застосування якісних методів збору, аналізу та інтерпретації даних для глибокого розуміння психологічних явищ у їхньому соціальному та культурному контексті.

Постреквізіти:

Після завершення дисципліни студенти зможуть застосовувати отримані знання у таких предметах та практиках:

- Методи аналізу даних у психології — використання статистичних інструментів для обробки емпіричних результатів.
- Клінічна психологія — проведення досліджень ефективності терапевтичних методів та оцінка психодіагностичних результатів.
- Основи психологічного консультування — використання статистичних методів для аналізу ефективності консультування.

2.5. Результати навчання

ПРН 3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПРН 6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.

ПРН 7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.

ПРН 8. Презентувати результати власних досліджень усно/письмово для фахівців і нефаківців.

3.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий Модуль 1. Логіка та методологія кількісного дослідження в психології

Цей модуль закладає методологічні основи кількісного підходу в психології, розкриває специфіку вимірювання психічних явищ і логіку переходу від теорії до емпіричних даних.

Основні Теми:

- Сутність кількісного дослідження у психології.
- Психологічні конструкти та їх операціоналізація у кількісних дослідженнях
- Математичні методи як проблема психології.
- Побудова гіпотез і дослідницьких питань.

- Валідність і надійність у кількісних психологічних дослідженнях.
- Сирі дані та способи їх обробки.
- Підготовка даних до обчислення.

Змістовий Модуль 2. Математико-статистичні методи обробки кількісних досліджень.

Цей модуль розкриває логіку вибору та застосування математико-статистичних методів у кількісних психологічних дослідженнях з урахуванням дизайну дослідження і типу даних.

Основні теми:

- Базові поняття математичних методів у психології.
- Дизайни кількісних досліджень: експериментальні, кореляційні, порівняльні.
- Математико-статистичне опрацювання результатів емпіричного пошуку.
- Описова статистика. Математичні показники вибірки.
- Вимірювані одиниці. Вибірка як вимірювана одиниця.
- Вимірювані одиниці. Змінна як вимірювана одиниця.
- Інтерпретація кількісних результатів у психології.
- Етичні та професійні аспекти кількісних досліджень у психології

4. Структура залікового кредиту з дисципліни

Назви змістовних модулів, лекційних тем і тем практичних занять	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			Контр. заходи.
		л.	пр.	с.р	
Змістовий модуль 1. Логіка та методологія кількісного дослідження в психології					
Тема 1. Сутність кількісного дослідження у психології.	2	2	0	0	Поточне опитування, тестування, перевірка виконаних завдань
Тема 2. Психологічні конструкти та їх операціоналізація у кількісних дослідженнях.	9	2	2	5	
Тема 3. Математичні методи як проблема психології.	2	2	0	0	
Тема 4. Побудова гіпотез і дослідницьких питань.	7	0	2	5	
Тема 5. Валідність і надійність у кількісних психологічних дослідженнях.	9	2	2	5	
Тема 6. Сирі дані та способи їх обробки.	11	4	2	5	
Тема 7. Підготовка даних до обчислення.	16	4	2	10	
Разом за змістовним модулем 1	56	16	10	30	
Змістовний модуль 2. Математико-статистичні методи обробки кількісних досліджень.					
Тема 8. Базові поняття математичних методів у психології.	2	2	0	0	Проект на робота
Тема 9. Дизайни кількісних досліджень: експериментальні, кореляційні, порівняльні	2	2	0	0	

Тема 10. Математико-статистичне опрацювання результатів емпіричного пошуку	2	2	0	0
Тема 11. Описова статистика. Математичні показники вибірки.	2	2	0	0
Тема 12. Вимірювані одиниці. Вибірка як вимірювана одиниця.	4	4	0	0
Тема 13. Вимірювані одиниці. Змінна як вимірювана одиниця.	2	2	0	0
Тема 14. Інтерпретація кількісних результатів у психології.	46	2	4	40
Тема 15. Етичні та професійні аспекти кількісних досліджень у психології	2	2	0	0
<i>Разом за змістовним модулем 2</i>	<i>62</i>	<i>18</i>	<i>4</i>	<i>40</i>
Екзамен	2		2	
Усього, годин	120	34	16	70

5. Тематика практичних занять з дисципліни

Практичне заняття до теми № 2.

Тема: «Психологічні конструкти та їх операціоналізація у кількісних дослідженнях»

Мета: Сформувати у студентів розуміння психологічного конструкту як об'єкта кількісного вимірювання та навички його операціоналізації для подальшого емпіричного дослідження.

Завдання для самостійного опрацювання:

1. Обрати психологічний конструкт, релевантний для кількісного дослідження.
2. Визначити теоретичний зміст обраного конструкту.
3. Виділити можливі вимірювані змінні, що репрезентують конструкт.
4. Запропонувати варіанти операціоналізації конструкту через поведінкові, когнітивні або емоційні індикатори.
5. Проаналізувати обмеження та ризики редукції психологічного явища до кількісних показників.

Практичне заняття до теми №4.

Тема: «Побудова гіпотез і дослідницьких питань»

Мета: Сформувати навички формулювання дослідницьких питань і гіпотез у кількісному психологічному дослідженні з урахуванням логіки теорії та вимірювання.

Завдання для самостійного опрацювання:

На основі обраного психологічного конструкту:

- сформулювати дослідне питання;
- запропонувати нульову та альтернативну гіпотези;
- визначити залежні та незалежні змінні;
- оцінити відповідність гіпотез можливостям кількісної перевірки.

Практичне заняття до теми №5.

Тема: «Валідність і надійність у кількісних психологічних дослідженнях»

Мета: Розвинути здатність оцінювати якість психологічного вимірювання з позицій валідності та надійності.

Завдання для самостійного опрацювання:

- визначити, який психологічний конструкт декларується в запропонованій викладачем методиці і що реально вимірюється;
- виявити порушення конструктної та змістової валідності;
- знайти формулювання пунктів, що знижують надійність вимірювання;
- запропонувати редагування пунктів для підвищення валідності та надійності;
- аргументувати кожну зміну з позицій методології.

Практичне заняття до теми №6.

Тема: «Сирі дані та способи їх обробки»

Мета: Сформувати навички первинної роботи з емпіричними даними та їх підготовки до кількісного аналізу.

Завдання для самостійного опрацювання: Працюючи з набором запропонованого «сирого» матеріалу, здійснити трансформацію якісних даних у кількісні показники.

Практичне заняття до теми №7.

Тема: «Підготовка даних до обчислення»

Мета: Сформувати практичні навички очищення та підготовки кількісних даних до статистичного аналізу.

Завдання для самостійного опрацювання:

За допомогою MS Excel опрацювати запропоновані дані. Виявити пропущені та аномальні значення, запропонувати логіку і виконати очистку даних, підготувати файл для можливості подальшого аналізу.

Практичне заняття до теми №14

Тема: «Інтерпретація кількісних результатів у психології»

Мета: Сформувати навички групової інтерпретації кількісних результатів психологічного дослідження, обґрунтування вибору інструментарію та коректної презентації отриманих висновків.

Завдання для самостійного опрацювання:

Студенти об'єднуються в малі групи відповідно до обраних тем дослідження.

Кожна група повинна:

- виконати обчислення для зібраних емпіричних даних;
- обґрунтувати вибір використаного статистичного інструментарію з урахуванням типу змінних і дизайну дослідження;
- інтерпретувати отримані результати з позицій психологічного змісту, а не лише статистичних показників;
- відмежувати статистичну значущість від психологічної значущості результатів;
- підготувати коротку презентацію результатів дослідження та захистити власні висновки перед групою.

6. Тематика самостійних занять з дисципліни

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 2. Психологічні конструкти та їх операціоналізація у кількісних дослідженнях.	5
2	Тема 4. Побудова гіпотез і дослідницьких питань.	5
3	Тема 5. Валідність і надійність у кількісних психологічних дослідженнях.	5
4	Тема 6. Сирі дані та способи їх обробки.	5
5	Тема 7. Підготовка даних до обчислення.	10
6	Тема 14. Інтерпретація кількісних результатів у психології.	40
Всього		70

7. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Методи кількісних досліджень у психології» використовуються такі методи оцінювання навчальної роботи студентів:

- поточне опитування;
- практичні дослідні проекти;
- екзамен.

8. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Методи кількісних досліджень у психології» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	Екзамен
25%	5%	30%	40 %
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Модульний контроль 2	Екзамен
1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (5 занять, 5 тем – 5 оцінок). 2. Модульний контроль 1 проводиться на 7 занятті. Оцінка за Модульний контроль 1 виставляється на підставі виконання письмового завдання, а саме: 20 тестових завдань.		1. Модульний контроль 2 проводиться на останньому практичному занятті. Оцінка за Модульний контроль 2 виставляється на підставі захисту групового проекту.	1. Відповідь на 2 запитання, кожне з яких 10 балів. Тестові завдання 20 балів. У підсумку 40 балів.

Усі форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів зазначенні в положенні університету про оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни.

Шкала оцінювання

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ п/п	Найменування	Номер теми
1	Мультимедійний проектор	1-15
2	Проекційний екран	
3	Комунікаційне програмне забезпечення (Google Chrome, Firefox)	
4	Наявність доступу до мережі Інтернет	
5	Персональні комп'ютери, ноутбук.	
6	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	
7	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	
8	Програмне забезпечення: ОС Windows або MacOS	
9	Інструменти Google (Google Docs; Google Forms тощо)	
10	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; Power Point і т. і.)	

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні:

1. Горбатенко, І. Ю. (2021). *Основи наукових досліджень: підручник*. Вища школа.
2. Збродько, Т. І. (2023). Чи залежать етичні уявлення психологів-консультантів від здатності до розпізнавання етичних дилем? *Габітус*, 47, 176–182.
3. Завгородня, О. В. (2023). Моделі інтеграції теоретичних надбань психології. *Габітус*, 51, 53–58.

4. Кублій, Л. І. (2025). Математичні методи в психології. КПІ ім. Ігоря Сікорського.
5. Марцин, В. С., Міценко, Н. Г., & Даниленко, О. А. (2022). *Основи наукових досліджень: навчально-методичний посібник*. Ромус-Поліграф.
6. Москальов, І. О., & Лисенко, Д. П. (2023). Застосування методів математичної статистики у психолого-педагогічних дослідженнях. Національний університет оборони України.
7. Шуменко, О. А. (Уклад.). (2025). *Основи наукових досліджень: конспект лекцій*. Сумський державний університет.
8. Петрук, В. Г. (2022). *Основи науково-дослідної роботи: навчальний посібник*. УНІВЕРСУМ-Вінниця.

Додаткові:

1. Вавринів, О. С. (2023). Формування критичного мислення майбутніх психологів шляхом вивчення дисципліни «Математичні методи у психології». Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ (серія психологічна), 1, 13–17.
2. Руська, Р. В. (2020). Теорія імовірності та математична статистика в психології. Тернопіль.
3. Татьянчиков, А. О. (2021). Математичні методи в психології. Фенікс.
4. Корнієнко, І. О., & Воронова, О. Ю. (2019). Статистичні методи у психології. МДУ.
5. Тарасенко, В. П. (2016). Математична статистика. Математичні методи в психології. Національна академія внутрішніх справ.
6. Юшук-Кублій, Л. І. (2005). Математичні методи в психології. Теоретичний курс. КиМУ.

Інформаційні ресурси:

1. <https://repo.usfu.edu.ua/home> – Електронні ресурси ЗФУУ
2. <https://npa-ua.org/>
3. <https://upa.org.ua/>
4. <https://www.efpa.eu/>
5. <https://www.apa.org/pubs/databases/psycinfo>
6. <https://iaapsy.org/>
7. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov>
8. <https://www.apa.org/>
9. <https://www.who.int/>
10. <https://www.isbd.org>
11. <https://www.fda.gov>
12. <https://neuronews.com.ua/ua#gsc.tab=0>
13. <https://aapp.org>
14. <https://psychiatryonline.org>
15. <https://ukraine-psychotherapy.org/>
16. <https://www.ilae.org>

11. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ НА ЕКЗАМЕН

1. Кількісний підхід у психології: сутність і межі застосування.
2. Специфіка кількісного мислення психолога.
3. Відмінності кількісних і якісних досліджень у психології.
4. Психологічний конструкт як об'єкт наукового дослідження.
5. Операціоналізація психологічних конструктів: принципи та ризики.
6. Редукція психічних явищ до кількісних показників: методологічні обмеження.
7. Рівні абстракції в психологічному вимірюванні.
8. Теорія як джерело побудови кількісного дослідження.
9. Дослідницька проблема та її формулювання у психології.
10. Дослідницьке питання у кількісному дослідженні.
11. Гіпотеза у психологічному дослідженні: вимоги та функції.
12. Нульова та альтернативна гіпотези.
13. Залежні та незалежні змінні у психологічному дослідженні.
14. Типи змінних і їх роль у кількісному аналізі.
15. Шкали вимірювання у психології.
16. Генеральна сукупність і вибірка.
17. Репрезентативність вибірки та її значення.
18. Залежні та незалежні вибірки.
19. Дизайн кількісних досліджень у психології.
20. Можливості та обмеження експериментального дизайну.
21. Кореляційний дизайн і межі причинних висновків.
22. Порівняльні дослідження у психології.
23. Валідність як критерій якості вимірювання.
24. Основні види валідності у психологічних дослідженнях.
25. Загрози валідності у кількісному дослідженні.
26. Надійність психологічних вимірювань.
27. Джерела зниження надійності даних.
28. Співвідношення валідності та надійності.
29. Сирі дані у психологічному дослідженні.
30. Форми фіксації емпіричних даних.
31. Перетворення якісних даних у кількісні.
32. Стандартизація даних у психології.
33. Z-бали, стени, стенойни: призначення та обмеження.
34. Структура датасету у кількісному дослідженні.
35. Очистка даних та робота з пропущеними значеннями.
36. Аномальні значення та їх інтерпретація.
37. Excel як базовий інструмент обробки психологічних даних.
38. Описова статистика та її роль у психології.
39. Міри центральної тенденції та їх інтерпретація.
40. Міри мінливості у психологічних вибірках.
41. Нормальний розподіл і причини його використання.
42. Статистична значущість: зміст і обмеження.

43. Практична значущість результатів у психології.
44. Критерії порівняння двох незалежних вибірок.
45. Критерії порівняння залежних вибірок.
46. Порівняння більше ніж двох вибірок.
47. Кореляційний аналіз у психологічних дослідженнях.
48. Відмінність між кореляцією та причинністю.
49. Регресійний аналіз і його інтерпретація.
50. Вибір статистичного інструментарію залежно від дизайну.
51. Типові помилки інтерпретації кількісних результатів.
52. Overinterpretation у психологічних дослідженнях.
53. Межі узагальнення кількісних результатів.
54. Представлення результатів для наукової аудиторії.
55. Представлення результатів для практичної аудиторії.
56. Візуалізація даних у психології.
57. Етичні аспекти роботи з кількісними даними.
58. Маніпуляції статистикою та їх наслідки.
59. Професійна відповідальність психолога за інтерпретацію результатів.
60. Місце кількісних досліджень у сучасній психологічній науці.